

Kalapácsütésnyire pünkösdtől

A kalapácsot, ezt a hétköznapi szerszámot mindössze kétszer említi a Biblia, s akkor sem pünkösöd kapcsán. Az újszövetségben nem is fordul elő. Mégis beszélnünk kell róla, hiszen Sávout és pünkösöd között vagyunk (a két név ugyanazt jelenti: arra az ötvenedik napra utal, ami a pászach-húsvét utáni időszakot jelenti, s aminek végén egy zárándokünnepet tartottak mindig az ókori Izraelben). Ez az az ünnep, amikor nemcsak az aratás első zsengéit vitték fel a hívők a templomba, hanem évről-évre átérték, hogy ezen a napon lettek néppé. A Tóra (törvény) kijelentéseit ezen a napon olvasta fel hajdan a pusztában Mózes, és mintegy „népszavazáson” az összegyűlt tömeg önként és örömmel jelentette ki, hogy ezeket az ígéket meghallgatja és megtartja. A pusztában az utókorra hagyományozott bibliai elvek, törvények egy jelentős része máig is mindenkre érvényes. Ide tartozik például a „Ne ölj!” parancsa is. Tartózkodj ettől mind a szavak, mind a tettek szintjén!

Nos, erre az ünnepre gyűltek össze a zsidó Jézus zsidó tanítványai Jeruzsálembe valamikor időszámításunk után harminc-harmincöt között. Az apostolok szíve sóvárgott a harminchárom évesen távozott Mester után, s ha Ő nem is jelent meg közöttük, mégis egy hozzá kapcsolható jelentős élményük támadt, és pedig az, hogy noha sok-sok, különböző anyanyelvű nemzetből verődtek össze a zsidók Jeruzsálembe, mégis hirtelen érteni kezdték egymást. Talán az eddig csupán istentiszteletre használt bibliai nyelv vált hirtelen alkalmassá gondolataik, egymás iránti szeretetük és tárgyaláskészségük kifejezésére.

Szándékom nem az, hogy a vasárnap beköszöntő keresztény ünnepet aláfessek. Ami foglalkoztat, az az a dráma, amiben a Jeszenszky házaspárnak része volt.

De annál is előbbre kell mennem a történelemben. 53 évvel ezelőtt egy örült disszidens, magyar geológus (Tóth László) a kalapácsával nekiesett a Sixtusi kápolnában Michelangelo Buonarroti egyedülálló ifjúkori remekművének, a fehér márványból faragott Pietának. Ütései nyomán letört Mária karja, megsérült az orra és a szemhéja. Bátor, jószándékú jelenlévők letéperték az örültet, aki azt kiáltozta, hogy Ő a feltámadott Jézus Krisztus reinkarnációja. Csupán annyi közös volt bennük, hogy Jézus és ő is férfi volt, s a Mester is 33 évesen távozott ebből a halandó világból. Sorsa ismeretlen, akkor elmegyógyintézetbe zárták, majd kiutasították Olaszországból, a továbbiak pedig a feledés homályába merülnek.

Nem tartom kevésbé értékesnek a Jeszenszky házaspárt, mint a Pietát. Mindkét esemény hasonló dolgokra világít rá. Az egyik a világban lévő feszültség és a gyűlölet jelenléte. Itt Magyarországon már-már hozzászoktunk ehhez. Az elmúlt negyedszázadban, de erőteljesebben az elmúlt 15 évben egyébről sem szólt a folyamatos kormányzati propaganda, mint hogy éppen kit kell gyűlölni. Ott volt Soros, Gyurcsány, újra és újra a cigányok, a hajléktalanok, a kisegyházak, Magyar Péter (a sor nagyon hosszú még)... és végül, de nem utolsó sorban Brüsszel. Most is teleragasztották az országot hazug, gyűlölködő plakátokon a gyűlölendő „triumvirátussal”: Ursula von der Leyennel, Zelenskijjel és Manfred Weberrel. Nem lepődünk meg, hogy az országjáró Lázár János legutóbb ismét elővette a cigánykártyát, vagy hogy a látszólag Izrael-barát kormánypolitikai igyekezet ellenére kiirthatatlan hazánkban a lappangó antiszemitizmus... Mindig lesz újabb és újabb személy vagy csoport, akikre rá lehet uszítani azokat, akiknek a hatalom gyakorlásából csupán a büntetlen gyűlölködés jutott.

Jeszenszky Géza és felesége túlélte a támadást. Mondhatnók, egy örült tette mindezt, a rendőrség és az egészségügy pedig ilyen esetekben politikai irányvonalától független módon teszi a dolgát. Jeszenszky Géza példás módon jutott túl a támadáson, legyen szó a konkrét kalapácsütésekről vagy az azt követő, megrendítő, hozzá közelálló, felfoghatatlan esemény-értékelésről.

Jelen van-e közöttünk a Sátán? A hívő emberek a hétköznapi kis gyarlóságokban, vagy legfeljebb a világháborúban próbálják tetten érni. Van, aki tovább merészkedik, és lupéja alatt az eltérő politikai nézetekben is körvonalazódik számára a gonosz.

Pedig nem kell külön keresnünk. Talán meg kellene szabadulnunk a gyűlöletkeltéstől, mint politika-formáló eszköztől, vissza kellene térnünk az emberhez méltó párbeszédhez, és ahhoz a szeretethez, ami nem kíván a kortársnak (felebarátnak) rosszat, hanem még az ellenséghez is nagyvonalú, s együtt tud örülni minden jóval – ahogyan együtt bánkódik minden veszteséggel.

Ó, bárcsak pünkösdre leomlanának a politikai és kulturális szégyenfalak, „szívünk hústábláira” íródna az örök isteni ígék és elkezdhetnénk egy nyelven beszélni a megértés, az elfogadás, a tisztelet közös nyelvén!

Iványi Gábor

(Kép: ourlittleroses.org)